

Motion till riksdagen 2024/25:1413

av Sara Gille m.fl. (SD)

Krafttag mot hedersrelaterat våld och förtryck

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsatt utveckla arbetet mot könsstämpning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett förbud mot icke-medicinsk omskärelse av pojkar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de åtgärder som behövs för att en verklig nolltolerans mot officiella och inofficiella barnäktenskap ska bli verklighet särskilt bör övervägas och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja straffskalan för barnäktenskapsbrott och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de åtgärder som behövs för att förhindra att tvångsäktenskap, månggifte och kusinäktenskap ska bli verklighet bör vidtas och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Kammarkollegiet ska följa upp och verka för att parallella vigselceremonier inte förekommer vare sig direkt eller indirekt och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade krav på trossamfund och vigselförrättare att visa nolltolerans mot tvångsäktenskap tillika barnäktenskap och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regelbundna lokala kartläggningar av elevers attityder och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kontinuerliga utbildningar för skolpersonal i att förstå, identifiera och agera säkert gällande hedersförtryck och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nolltolerans mot särbehandling av elever baserad på kulturella eller religiösa trosuppfattningar och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbud mot att bära slöja inom för- och grundskolan och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett förbud mot heltäckande slöja på alla offentliga platser och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett förbud mot tvång att använda heltäckande slöja och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett nytt jämställdhetspolitiskt delmål avseende hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de åtgärder som behövs för att vårdnadshavarskap ska framtas den förälder som utsatt sitt barn för hedersrelaterat våld ska bli verklighet särskilt bör övervägas och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införande av en kravställande föräldrautbildning i de fall risker föreligger för att barn utsätts för hedersförtryck, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att enbart auktoriserade telefontolkar ska användas till självkostnadspris vid ett tolkbehov samt att patientens rätt till anonymitet inför tolken bör bibehållas och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör beakta att den som förhör ett barn om hedersfrågor bör ha adekvat utbildning i hedersproblematik och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör uppdra åt Socialstyrelsen att ta fram nationella riktlinjer för att säkerställa att relevanta förvaltningar på lokal nivå besitter rätt kunskap för att hantera hedersrelaterat våld och förtryck (HRV) och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska säkerställa att det finns en nationellt samordnad struktur för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ta fram nationella riktlinjer för att kommunerna i sina verksamheter ska utgå från sekulära värderingar och motverka könsseparatistiska aktiviteter som motverkar jämställdhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett intensifierat arbete med informationsspridning om hedersproblematikens grunder och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Hedersrelaterat våld och förtryck (HRV) utgör ett omfattande samhällsproblem som kräver kraftfulla åtgärder. Trots att betydande resurser har investerats i olika myndighetsinsatser har det hedersrelaterade våldet och förtrycket ökat i Sverige. Detta förtryck inskränker kraftigt individers möjligheter att leva sina liv enligt egna önskemål, vilket leder till att de tvingas åsidosätta sin egen vilja för att prioritera familjens eller släktens heder. Många utsätts för trakasserier, hot och våld från de personer som borde stå dem

närmast, allt under förevändningen att skydda hedern. I vissa fall tvingas de även delta i att utöva våld och förtryck mot sina närstående, där det i extremfall kan leda till avrättningar för att försvara familjens heder.

Könsstympning

1. Socialstyrelsen har uppskattat att det bor närmare 38 000 flickor och kvinnor i Sverige som kan ha varit utsatta för könsstympning. De största grupperna är flickor och kvinnor från Somalia, Eritrea, Etiopien, Egypten och Gambia. Socialstyrelsen uppskattar att cirka 7 000 av dessa är flickor under 18 år.

Kvinnlig omskärelse är sedan 1982 förbjuden i Sverige och bestraffas med mellan 2 och 4 års fängelse. Därutöver har det kriminaliserats även att förbereda könsstympning. Vid misstanke om könsstympning gäller ett särskilt undantag från offentlighets- och sekretesslagen som ger exempelvis sjukvårdspersonal möjlighet att meddela Polismyndigheten. Vidare föreligger plikt att anmäla all kännedom om könsstympning till polisväsendet. Yrkespersonal har också plikt att anmäla till socialtjänsten, och privatpersoner uppmanas att göra detsamma. Slutligen har Socialstyrelsen rätt att ingripa och omhänderta de flickor som misstänks vara i akut risk för att utsättas för könsstympning och åklagare har möjlighet att utse en särskild företrädande för barnen som i sin tur kan bevilja att en läkarundersökning genomförs för att kontrollera om könsstympning har genomförts.

Utöver ett väl utbyggt skydd via lagtexter har Socialstyrelsen fått ett tydligt uppdrag att motverka kvinnlig könsstympning. I sitt arbete har myndigheten tagit fram omfattande informations- och utbildningsmaterial som riktats mot yrkesgrupper verksamma inom skola, sjukvård och rättsväsende. Utbildningsmaterialet har kompletterats med ett flertal seminarier och konferenser för att väcka medvetenhet och ge dessa yrkesgrupper nödvändiga verktyg för att kunna stoppa den kvinnliga könsstympningen samt för att kunna upptäcka och hjälpa de som redan har utsatts. Särskilt informationsmaterial har också producerats och översatts till de språk som anses vara aktuella för att nå de riskgrupper som identifierats. Socialstyrelsen har därtill knutit kontakter med religiösa företrädare för att även där förankra ett avståndstagande från kvinnlig könsstympning, något som i december 2005 gav resultat då representanter för Sveriges imamråd, koptiska ortodoxa kyrkan, katolska kyrkan och Sveriges kristna råd tillsammans undertecknade ett dokument som tydligt markerar just detta avståndstagande.

Dessa åtgärder har på ett föredömligt sätt visat att systematisk informationsspridning i kombination med tydlig lagstiftning ger faktiska effekter. Det är därför viktigt att detta arbete obehindrat kan fortlöpa och utvecklas. Därtill är det relevant att kontinuerligt utvärdera dess effekter för att maximera sannolikheten att man kommer åt problemet.

Omskärelse av pojkar

2. Omskärelse av pojkar under 18 år är tillåtet i Sverige enligt lag om det utförs av en legitimerad läkare med smärtlindring och betryggande hygien. Omskärelse av pojkar regleras i omskärelselagen (2000:499) som trädde ikraft den 1 oktober 2001. Främsta anledningen till omskärelse är religiösa eller kulturella skäl.

Ingreppet får inte utföras mot pojkens vilja. Men när det gäller små pojkar som inte kan uttrycka sin vilja får ingreppet genomföras om båda vårdnadshavarna lämnat sitt

medgivande. Om pojken bara har en vårdnadshavare räcker det med dennas medgivande. Oftast sker omskärelse av pojkar när de är små (ibland bara några veckor gamla) då de inte kan uttrycka sin egen vilja kring ingreppet.

Även när omskärelsen görs av vana läkare finns det en viss komplikationsrisk, framför allt blödning eller infektion. Sverigedemokraterna anser att icke-medicinsk omskärelse av pojkar ska vara förbjudet i Sverige.

Barnäktenskap

3. Från och med juli 2020 är det straffbart att förmå eller tillåta ett barn under 18 år att ingå ett äktenskap eller en äktenskapsliknande förbindelse. Sverigedemokraterna stannar inte vid att enbart kriminalisera barnäktenskap utan anser också att alla som bidrar till att ett barnäktenskap genomförs ska bära straffansvar. Att underlåta att agera för att förhindra ett barnäktenskap bör också kunna ses som ett bidrag till brottet och därmed vara straffbart. Detta ska även gälla för så kallade inofficiella äktenskap, det vill säga äktenskap som inte rapporteras till Skatteverket.

Straffskalan för barnäktenskapsbrott

4. Den föreslagna straffskalan för barnäktenskapsbrott, om fängelse upp till fyra år, är omotiverat låg, särskilt då det jämförs med straffskalan för andra likvärdiga brott och det här är fråga om brott mot barn av mycket allvarlig karaktär. Barnäktenskap innehåller upprepade våldtäkter mot barn. Vidare borde alla med konkret inflytande över de barn som tvingas till giftermål, och som på något sätt bidrar till att ett barnäktenskap kommer till stånd, bära straffansvar för detta. Att välja att inte agera för att förhindra att ett barnäktenskap äger rum, bör rimligen också kunna anses som bidrag till äktenskapet och därmed också vara straffbart. Det ska gälla även för så kallade inofficiella äktenskap, som alltså aldrig rapporteras till Skatteverket. Utvisning ska, som särskild rättsverkan, alltid tillämpas för utländska medborgare.

I maj 2020 beslutade riksdagen att bifalla regeringens förslag i propositionen Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet (2019/20:131) där förslaget var ett nytt brott, barnäktenskapsbrott, som kan ge fängelse i högst fyra år samt att det är straffbart att förmå eller tillåta ett barn att ingå ett äktenskap eller en äktenskapsliknande förbindelse. Sverigedemokraterna vill se ytterligare skärpningar. De barn som utsätts behöver stödjas i större utsträckning och framfarten av sådant agerande behöver motverkas. Det behöver utredas hur en ny brottsrubricering som tar sikte på det lågintensiva våldet och förtrycket kan genomföras, vilket ska omfatta kriminalisering av gärningar som enskilt möjligtvis inte medför straffansvar, eller som i kombination inte bemöts med det straff som graden av klander motiverar. En utgångspunkt kan vara lagstiftningen om kvinnofridskränkning, där de samlade brotten motiverar en straffskala som bättre sätter förtrycket i en kontext, och en därav anpassad straffskala.

Tvångsäktenskap, månggifte och kusinäktenskap

5. För att undvika att unga utsätts för tvångsäktenskap är det viktigt att lagen fungerar som det är tänkt. Det är redan olagligt att på olika sätt tvinga någon till äktenskap, men

då det fortfarande förekommer är det nödvändigt att genom lag ytterligare markera mot äktenskap som inte frivilligt ingås av båda parterna. Därför ska lagen mot tvångsäktenskap skärpas och utvisning dömas ut vid allvarligare brott för utländska medborgare. Straffet bör också stå i proportion till brottet eftersom personen som utsätts för tvångsäktenskapet faktiskt berövats möjligheten att välja sitt eget liv. Äktenskap som redan ingåtts, och det genom tvång, hot eller psykologisk misshandel, ska ogiltigförklaras. Sverigedemokraterna anser att den svenska staten inte bör erkänna äktenskap som förrättats i strid med svensk lag, även om de varit lagliga i det land där de ingåtts. Exempelvis bör äktenskap genom fullmakt eller ombud inte erkännas.

Dessa former av äktenskap innebär brott mot de mänskliga rättigheterna och mot svensk lagstiftning. Det kan ske genom tvång eller att en person genom påtryckningar förmås att gifta sig mot sin vilja. Ingen person i Sverige ska tvingas ingå ett äktenskap man själv inte valt. Förstärkning av regelverket och flera åtgärder mot tvångsäktenskap är nödvändiga. Det finns inga återkommande undersökningar som kan visa på hur läget förändras eller utvecklar sig. Det är dock viktigt att få grepp om situationen och att kunna sätta in åtgärder för att hindra att unga tvingas gifta sig med någon de inte själva valt. Därför behövs återkommande undersökningar på området.

Både Norge och Danmark har tidigare identifierat problematik kring kusinäktenskap och lagt förslag om aspekter av detta. Norge har föreslagit ett förbud mot kusinäktenskap och i Danmark kan äktenskap mellan kusiner inte utgöra grund för anhöriginvandring. Även Sverige bör ta de steg som krävs för att motverka tillväxten av denna problematik.

I regeringens lagförslag Förbud mot erkännande av utländska månggiften (prop. 2020/21:149) föreslår regeringen vissa strängare bestämmelser, vilket är positivt. Däremot är det på flera punkter inte tillräckligt långtgående. Det saknas helt förslag om hur månggiften som finns i dag i Sverige ska upphävas. Skärpt lagstiftning måste innebära att månggiften aldrig erkänns i Sverige och att sådana äktenskap ska vara olagliga för alla i landet. Dessutom måste sådana äktenskap som redan har erkänts av svenska myndigheter upplösas. Regeringsförslaget saknar datum då alla kvarvarande och tillkommande månggiften i Sverige upphör, vilket enligt oss bör införas. Vidare bör den föreslagna pysventilen med synnerliga skäl enbart få användas när någon part avlidit.

Vi menar även att otillåtna månggiften, i enlighet med den franska modellen, ska kunna få rättslig verkan, och att den föreslagna möjligheten till erkännande av månggiften på grund av synnerliga skäl ska tas bort. Enligt franska regler gäller förbud mot alla månggiften och inga månggiften erkänns i landet, men för att skydda framförallt kvinnor som ingått i ett månggifte, finns även en lag som innebär att ett månggifte som inte erkänns ändå kan få rättslig verkan. De som ingått månggifte blir inte helt rättslösa. Behovet av rättslig verkan finns exempelvis då mannen i äktenskapet dött och endast den första frun skulle ärva mannen eller i fråga om arv till barn. Lagen ska alltså användas enbart när de rättsliga verkningarna för vissa individer som ingått månggifte annars blir orimliga.

Regeringen bör återkomma med lagstiftning som innebär upphävande av de månggiften som ingåtts före den 1 januari 2021. I behandlingen av utskottsbetänkandet Förbud mot erkännande av utländska månggiften m.m. (2020/21:CU18) riktades ett tillkännagivande till regeringen om att den skulle återkomma till riksdagen med ett lagförslag där innebörden av undantagsreglerna ändras. Enligt riksdagen ska en utsatt

person under vissa omständigheter kunna få ett rättsligt skydd utan att äktenskapet erkänns.

Sverigedemokraterna välkomnar därför samtliga förbud och utredningar inom dessa grupper och anser att de åtgärder som behövs för att förhindra att tvångsäktenskap, månggifte och kusinäktenskap ska bli verklighet ska vidtas.

Parallella vigselceremonier

6. Tyvärr finns ett flertal utländska äktenskap som inte har förrättats på sätt som motsvarar den svenska lagstiftningen och därför anser Sverigedemokraterna att det ska ställas krav på att samtliga äktenskap ska ha förrättats på sätt som motsvarar den svenska lagstiftningen för att de ska kunna erkännas av den svenska staten. Kammarkollegiet ska därmed följa upp och motverka så att parallella vigselceremonier varken direkt eller indirekt förekommer.

Religiösa samfund

7. Det har rapporterats att det förekommer i Sverige att religiösa samfund under imamens ledning eller samordning bidrar till tvångsäktenskap tillika barnäktenskap. Sexualbrott förekommer alltså i religionens namn. Vissa religiösa ledare menar att detta har stöd i Koranen. Det är alltså den religiösa läran man utgår från som norm i första hand, inte svensk lag. Sverigedemokraterna anser därför att det ska ställas ökade krav på trossamfund och vigselförrättare att visa nolltolerans mot tvångsäktenskap tillika barnäktenskap.

Kartläggningar av elevers attityder

8. Det behövs ett intensifierat arbete inom förskola, skola och fritidsverksamhet med fokus på att upptäcka, ifrågasätta och förändra de värderingar och normsystem som utgör grunden för hederskulturen. Ett steg i detta arbete är att regelbundet genomföra lokala kartläggningar och undersökningar kring elevers attityder och erfarenheter gällande våra demokratiska fri- och rättigheter liksom skyldigheter. Resultaten dessa visar skall därefter ligga till grund för fördjupade utbildningar inom dessa områden, anpassade efter elevunderlaget.

Kontinuerliga utbildningar för skolpersonal gällande HRV

9. Sverigedemokraterna vill betona vikten av att det aktiva värdegrundsarbetet påbörjas i tidig ålder för att förhindra att barn i Sverige växer upp i en verklighet utanför majoritetssamhället. Det ger bäst förutsättningar att erbjuda utsatta flickor och pojkar verktygen och möjligheten att lättare bryta med hederskulturens normsystem eftersom det är under uppväxten som grunden för våra åsikter och värderingar läggs och befästs. Det är dessutom av yttersta vikt att den personal som kan komma i kontakt med dessa barn och ungdomar utbildas i att identifiera och bemöta offer för hedersförtryck på ett sätt som skapar trygghet. Därför anser Sverigedemokraterna att det är viktigt med

kontinuerliga utbildningar för skolpersonal i att förstå, identifiera och agera säkert gällande hedersförtryck.

Nolltolerans mot särbehandling av elever

10. Sverigedemokraterna anser att det i skolans värld är en självklarhet att alla elever behandlas likvärdigt. Vi ser med stort allvar på de rapporter som vittnar om att det förekommer särbehandling utifrån oväsentliga kriterier, såsom kulturella eller religiösa särkrav. Därför ska varje kommun aktivt, inom alla sina verksamheter, motverka könsseparatistiska aktiviteter som cementerar könsroller och motverkar jämställdhet som till exempel könsseparata badtider samt könssegregering i klassrum och i transportmedel till och från skolan då det inskränker barnens rätt till likvärdig utbildning samt likabehandling. I ett samhälle som värdesätter alla människors lika värde så högt finner vi det anmärkningsvärt att så stor skillnad kan göras mellan barn i verksamheter för vilka det offentliga har det yttersta ansvaret.

Slöjförbud

11, 12, 13. På samma sätt menar Sverigedemokraterna att det i skolan bör vara en självklarhet att motarbeta starka politiska eller religiösa påtryckningar. Slöjan är en symbol med såväl ett religiöst som ett starkt politiskt budskap, vars innebörd går emot de västerländska värderingarna om mäns och kvinnors lika värde. Dess syfte är att skyla flickor och kvinnor för att inte väcka mannens lustar. Detta speglar ett synsätt som både objektifierar alla kvinnor och betraktar män som primitiva varelser vars sexuella drivkraft inte går att kontrollera. I andra delar av världen dödas kvinnor då de vägrar ta på sig slöjan, hijaben etc. Detta i sig är en människosyn vi på intet sätt kan ställa oss bakom. När dessutom även unga flickor förväntas bära denna symbol innebär detta inget annat än att den sexualiserade objektifieringen appliceras redan på flickebarn.

Detta är givetvis fullkomligt oacceptabelt i ett samhälle som står upp för barns rätt att vara just barn. Därför vill Sverigedemokraterna att det i både förskolan och grundskolan skall råda förbud mot bärandet av slöja. Likaså inom rättsväsendet och inom sjukvården ska det råda slöjförbud. Det skall vara den unga kvinnans eget val att underkasta sig slöjan och det den symboliserar. Beslutet att bära slöja är man knappast tillräckligt vuxen att fatta i en så pass ung ålder.

Därför vill Sverigedemokraterna att det införs ett förbud mot att bära slöja inom för- och grundskolan samt ett förbud mot heltäckande värderingsstyrd slöja på alla offentliga platser. Vidare vill vi även att det införs ett förbud mot tvång att använda heltäckande värderingsstyrd slöja.

Ett nytt jämställdhetspolitiskt delmål mot HRV

14. Trots att kampen mot hedersrelaterat våld och förtryck (HRV) är en av vår tids mest centrala jämställdhetsfrågor, saknas ett specifikt delmål inom jämställdhetspolitiken som fokuserar på att förebygga och bekämpa HRV. Riksdagen och regeringen har formulerat sex delmål för att uppnå jämställdhet, där det sjätte delmålet lyder "Mäns våld mot kvinnor ska upphöra". Även om detta är ett viktigt mål, skiljer sig

hedersrelaterat våld och förtryck på flera avgörande sätt från mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. För att effektivt kunna bekämpa HRV krävs specifika och mål-inriktade åtgärder, då problematiken är komplex.

Hedersrelaterat våld och förtryck involverar ofta flera förövare, där både män och kvinnor kan vara delaktiga, antingen som direkt ansvariga eller som stödjande aktörer. Dessutom kan förövarna utgöras av den egna familjen eller större delar av släkten, vilket skiljer sig från våld i nära relationer där våldet oftast utövas av en enskild man och där familj och bekanta inte stöttar de brott som begås.

Genom att införa ett separat delmål riktat mot HRV kan samhället lättare rikta sina insatser, vilket i sin tur skulle leda till en mer effektiv bekämpning och förebyggande av HRV. Detta skulle även innebära tydligare krav på statliga, regionala och kommunala aktörer att aktivt arbeta mot HRV samt att följa upp de insatser som genomförs.

Indraget vårdnadshavarskap vid utövande av HRV

15. En vårdnadshavare som utsatt sitt barn för hedersrelaterat våld ska fråntas sitt vårdnadshavarskap. Hedersrelaterat våld skiljer sig från hedersrelaterat förtryck genom att våldet kan utgöras av påtagliga fysiska, psykiska och sexuella övergrepp som på ett tydligt sätt i svensk lag är straffbara. Det kan vara tvångsäktenskap, hot, misshandel, våldtäkt, mord eller mordförsök. Detta används för att kontrollera och bestraffa den som man anser skadat familjens, släktens eller en större gemenskaps heder. Inget sådant ska kunna accepteras i Sverige. Har en vårdnadshavare inte förändrat sin syn och sitt beteende när det gäller hur vårdnaden om barn på bästa sätt ska ske, trots alla de chanser som ges i Sverige genom ökade insatser som nuvarande regering satt in mot hedersförtryck och hedersvåld, ska vårdnadshavarskapet anses förbrukat om en vårdnadshavare utsatt sitt barn för hedersrelaterat våld.

Föräldrautbildning

16. Det bör vara ett krav på att de vårdnadshavare som till Sverige har tagit med sig eller i Sverige vuxit upp med hederskultur och riskerar att utsätta eller utsätter sitt barn för hedersförtryck, genomgår en kravställande föräldrautbildning. Det bör alltså skapas en ny form av kravställande föräldrautbildning som fokuserar på föräldraansvar, svensk lag såsom föräldrabalken, demokratiska principer och jämlikhetsprinciper, barns rättigheter och människans frihet. Hedersrelaterat förhållningssätt innebär att hålla kontroll över en individ, och att upprätthålla gemensamma normer och värderingar som råder i den egna familjen eller ett större kollektiv. Hedersförtryck hänvisar till kulturella normer som påtvingas en person av den egna familjen eller släkten och kan omfatta hur man ska klä sig, bete sig, ingå äktenskap, bedriva sexualitet och andra sociala interaktioner.

Bryts normerna för hur detta ska ske kan personen utsättas för social utstötning, förnedring och andra sätt att kontrollera barnet samt andra påföljder. Denna form av kontrollerande och snedvriden syn på uppfostran motsäger de svenska normerna och värderingarna om demokrati, jämlikhet och barns rätt till en god uppväxt, frihet och utveckling. Detta är destruktiva normer och utövande bör motarbetas och krav ställas på ett vårdnadshavarskap och uppfostran enligt svenska värderingar och lagar i Sverige.

Det hedersförtryck som utgör förtryck men som inte är straffbart kan delvis motarbetas genom att krav ställs på att en vårdnadshavare som riskerar att utöva hedersförtryck mot sitt barn, ska genomgå en fördjupad föräldrautbildning om normer, värderingar och lagar i Sverige som berör barn, föräldrar, vårdnad och uppfostran. Att det föreligger risk för att utsätta sitt barn för hedersförtryck kan avgöras utifrån om personen ifråga tidigare utsatt någon för hedersförtryck eller själv blivit utsatt för det. I kommunerna bör man arbeta med tydlighet mot hedersförtryck och följa upp detta tydligare på individnivå. Utbildningen bör följas upp så att det säkerställs att mottagare av utbildningen tar till sig innehållet och att vårdnadshavaren signerar ett avtal om vårdnadshavarskap fritt från hedersförtryck. Det bör utredas hur en sådan utbildning bör vara upplagd, hur riskzonen avgörs och förutsättningar för krav på genomförande av utbildningen. Detta ligger i linje med de förslag Sverigedemokraterna driver om att införa en barndomsgaranti och en nollvision mot barnmisär.

Auktoriserade telefontolkar

17. För den som lever med ett hedersförtryck innebär det oftast att man är ständigt övervakad. Vid eventuella behov av en tolk så tar man helst in en släkting som får översätta. Detta innebär att det är praktiskt taget omöjligt att våga tala öppet om vad man utsätts för.

Med anledning av det anser Sverigedemokraterna att vid ett tolkbehov ska enbart auktoriserade telefontolkar användas till ett självkostnadspris samt att patientens namn eller annat som kan avslöja vem patienten är inte får ges ut till tolken. Detta för att skydda den utsatta.

Utbildning och kunskap kring HRV vid förhör

18. Vid ett eventuellt förhör är det oerhört viktigt att den som förhör ett barn om hedersfrågor har en utbildning och kunskap kring HRV för att på bästa sätt kunna bistå med rätt form av hjälp. Därför vill Sverigedemokraterna att den som förhör ett barn om hedersfrågor ska ha adekvat utbildning i hedersproblematik.

Rätt kunskap inom förvaltningarna

19. Det åligger skolans och socialtjänstens personal att upptäcka och agera vid misstanke om att någon är utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck (HRV). Därför är det av yttersta vikt att nationella riktlinjer tas fram för att säkerställa att all personal inom skola och socialtjänst har goda kunskaper om den hedersutsattas levnadssituation. Socialstyrelsen bör ansvara för att utveckla dessa riktlinjer i samarbete med andra relevanta aktörer. Skolpersonal behöver ges adekvat utbildning kring HRV för att kunna identifiera och agera för att skydda de individer som utsätts eller riskerar att utsättas för detta förtryck.

Samordnare i kommunerna

20. Sverigedemokraterna anser att regeringen bör säkerställa att det finns en nationellt samordnad struktur för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Varje kommun ansvarar för att arbetet bedrivs i enlighet med de nationella riktlinjer som tas fram med syftet att säkerställa att det förebyggande arbetet och insatserna mot HRV utförs systematiskt och följs upp på både nationell och lokal nivå.

Könsseparatistiska aktiviteter

21. Regeringen bör säkerställa att nationella riktlinjer tas fram för att alla kommunala verksamheter ska utgå från sekulära värderingar. Det innebär att kommunerna, i enlighet med dessa riktlinjer, ska motverka könsseparatistiska aktiviteter som cementerar könsroller och motverkar jämställdhet. Sådana aktiviteter inkluderar exempelvis könsseparata badtider och könssegregering i klassrum samt i transportmedel till och från skolan.

Ökad kunskap och medvetenhet inom sjukvården

Hälso- och sjukvården har en central roll i att identifiera och uppmärksamma våldsutsatthet samt säkerställa att den drabbade får adekvat vård och behandling. Tyvärr råder det på många håll en betydande brist på kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck (HRV) inom sjukvården. Om rätt åtgärder inte vidtas vid mötet med en person som är utsatt för HRV, kan detta leda till en ökad hotbild för den hedersutsatta individen. Därför är det avgörande att de som arbetar inom hälso- och sjukvården får ökad kunskap om och förståelse för hedersutsattas livssituationer. Detta är nödvändigt för att lättare kunna identifiera tecken på HRV och för att kunna agera på ett sätt som ger de utsatta ett stärkt skydd och stöd.

Samhället utgår från att den myndiga patienten själv har kontroll över sin e-legitimation, vilket antas förhindra obehöriga från att få tillgång till patientjournaler via internet. För hedersutsatta, som ofta lever under strikt kontroll, kan dock denna förutsättning vara problematisk. Det finns en risk att de tvingas dela med sig av sin e-legitimation, vilket kan leda till att känslig information i patientjournalen blir tillgänglig för förtryckare.

För att motverka denna risk bör hälso- och sjukvårdspersonal alltid fråga patienten i enrum om någon annan har tillgång till deras e-legitimation. Om så är fallet, bör vårdpersonalen vidta åtgärder för att dölja uppgifter i patientjournalen så att dessa inte blir synliga via e-tjänsten.

Informationsspridning inom HRV

22. För att kunna motverka ytterligare utbredning av hedersvåldet behövs ett kunskapslyft kring dess uppkomst och struktur. Kommer man från en kultur där hedersförtryck är norm bör man tidigt informeras om att andra normer råder i Sverige, och att hedersförtryck aldrig kommer att accepteras här. Sverigedemokraterna vill därför se ett intensifierat arbete med informationsspridning för att nå ut till de individer som idag lever i utanförskapsområden präglade av hederskulturer samt de personer som beviljas

uppehållstillstånd i Sverige och kommer från hederskulturer. Detta arbete skall ha som syfte att ge en god introduktion till de normer och den värdegrund som utgör basen för den svenska jämställdheten.

Vidare är det lika viktigt att personer som genom sin yrkesutövning kommer i kontakt med individer som lever i en hederskultur innehar goda kunskaper och en djup förståelse för hedersbegreppet, dess bakgrund och dess roll i vissa samhällen. Detta förbättrar möjligheterna att upptäcka hedersförtryck och hedersvåld såväl som möjligheterna att erbjuda offren den hjälp som behövs. Nyckelpersoner som jobbar inom vård och omsorg, förskola, skola och fritidsverksamhet, socialtjänst, polismyndighet och rättsväsende måste få utökade kunskaper i detta ämne. De måste känna till vad som särskiljer hedersnormer från de normer som utgör fundamentet för västvärldens samhällen. De måste också förstå hur dessa skillnader uppkommit, hur de kan identifieras och vad de resulterar i.

Alla dessa kunskaper är grundläggande för att kunna kommunicera med hederskulturens offer, visa förståelse för deras situation och på sikt hjälpa dem att känna sig trygga nog att slå sig fria från förtrycket. Det kan inte nog understrykas att den utbildning som sker måste gå djupare än att beskriva vad som sker eftersom handlingar bara är symptom på en bakomliggande värderingskonflikt.

Sara Gille (SD)

Michael Rubbestad (SD)

Ann-Christine Frohm (SD)

Magnus Persson (SD)

Ulf Lindholm (SD)